

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE3815

[6540]-151

M.A. - I

ECONOMICS

Micro Economic Analysis - I

(2019 Pattern) (Semester - I) (12301)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Draw neat diagrams wherever necessary.*

Q1) Explain the proof. Pigou's contribution to welfare economics. [10]

OR

Explain the various concepts of cost.

Q2) State the characteristics of Indifference curve. [10]

OR

Explain the concept of consumers surplus.

Q3) Explain the law of variable proportions. [10]

OR

Explain the pareto optimality.

Q4) State the types of Income elasticity. [10]

OR

Explain the nature of micro economics.

Q5) Explain the modern theory of demand. [10]

OR

State the basic principles of Micro Economics.

* * *

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3815

[6540]-151

M.A. - I

ECONOMICS

Micro Economic Analysis - I

(2019 Pattern) (Semester - I) (12301)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) आवश्यकता असेल तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 - 4) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) प्रा. पिंगूचे कल्याणविषयक अर्थशास्त्रातील योगदान स्पष्ट करा. [10]
किंवा

खर्चाच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.2) समवृत्ती वक्राची वैशिष्ट्ये सांगा. [10]
किंवा

ग्राहकाच्या संतोषाधिक्याची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.3) बदलत्या प्रमाणाचा नियम स्पष्ट करा. [10]
किंवा

पॅरेटो पर्याप्तता स्पष्ट करा.

प्र.4) उत्पन्न लवचिकतेचे प्रकार सांगा. [10]
किंवा

सूक्ष्म अर्थशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्र.5) मागणीचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]
किंवा

सूक्ष्म अर्थशास्त्राची मूलभूत तत्त्वे सांगा.

* * *

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PE3816

[Total No. of Pages : 2

[6540]-152

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 1002 : Public Economics - I

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (12302)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer each question in 250 words.*
- 4) *Answer should be precise and to the point.*

Q1) State and explain the fiscal functions of modern government. [10]

OR

Explain the concepts : Private Goods, public Goods, social Goods, Merit Goods and club Goods.

Q2) Explain the Lindahl's Voluntary Exchange Model. [10]

OR

Discuss the contribution of paul samuelson in demand revealing schemes for public goods.

Q3) Explain the ability to pay theory of taxation. [10]

OR

Discuss the allocative and equity aspects of individual taxes.

Q4) State and explain the structure and growth of public expenditure. [10]

OR

Explain the wagner's law of increasing state-activities.

Q5) Discuss the impossibility of decentralized provision of public goods. [10]

OR

Explain the Wiseman - Peacock hypothesis of public Expenditure.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3816

[6540]-152

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 1002 : Public Economics - I

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (12302)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा.
 - 4) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावी.
 - 5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) आधुनिक शासनाची राजकोषिय कार्ये सांगा व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

खाजगी वस्तू, सार्वजनिक वस्तू, सामाजिक वस्तू, गुणाधारीत वस्तू आणि संघ वस्तू संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.2) लिंडाल यांचे ऐच्छिक विनिमय प्रतिमान स्पष्ट करा. [10]

किंवा

पॉल सॅमुअल्सन यांचे सार्वजनिक वस्तूंसाठी मागणी प्रकट योजने संदर्भातील योगदानाची चर्चा करा.

प्र.3) करारोपनाचा करदेयक्षमता सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

वैयक्तिक करा संबंधी वाटप आणि समता दृष्टीकोणाची चर्चा करा.

प्र.4) सार्वजनिक खर्चाची रचना आणि वृद्धी सांगून स्पष्ट करा. [10]

किंवा

वॅग्नर यांचा राज्याच्या कार्यातील वाढीचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.5) सार्वजनिक वस्तूंच्या विकेंद्रीकरणा संदर्भातील तरतुदीची अशक्यता यावर चर्चा करा. [10]

किंवा

वाईजमन पिकाॅक यांची सार्वजनिक खर्चा संबंधीची गृहिते स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PE-3817

[Total No. of Pages : 4

[6540]-153

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC-1003 : International Trade

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (12303)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Answer should be precise and to the point.*
- 4) Answers each question in 250 words.*

Q1) Explain the theory of preference similarity of International Trade. **[10]**

OR

What is Terms of Trade? Explain Gross and Net barter terms of Trade.

Q2) Explain in detail Non Tariff barriers on International Trade. **[10]**

OR

Discuss the main features of 'Dunkel proposal.

Q3) Explain the David Ricardo's theory of comparative cost - Advantage. **[10]**

OR

Explain in detail's toppler - Samuelson theorem.

Q4) Explain the factors affecting Terms of Trade. **[10]**

OR

Discuss in detail participation of Developing countries in Global trade.

P.T.O.

Q5) Explain Factor - price equilization theorem with Edgeworth Box Diagram. **[10]**

OR

Discuss the comparative advantages and disadvantages of controlled trade.

Total No. of Questions : 5]

PE-3817

[6540]-153

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC-1003 : International Trade

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (12303)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
 - 4) प्रत्येक उत्तर 250 शब्दांत लिहा.
 - 5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1)** आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा प्राधान्य समानतेचा सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]
किंवा
व्यापारशर्ती म्हणजे काय? स्थूल वस्तु विनिमय व निव्वळ वस्तु विनिमय व्यापारशर्ती स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2)** आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील जकातेत्तर अडथळ्यांचे तपशीलवार वर्णन करा. [10]
किंवा
डंकल प्रस्तावाच्या मुख्य वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
- प्रश्न 3)** डेविड रिकार्डो यांचा तुलनात्मक खर्च – लाभ सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]
किंवा
स्टॉपलर – सॅम्युएलसन प्रमेय सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4)** व्यापारशर्तीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. [10]
किंवा
विकसनशिल देशांचा जागतिक व्यापारातील सहभागाबाबत सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 5) घटक किंमत समानिकरण प्रमेय एजवर्थ बॉक्स आकृतीसह स्पष्ट करा.
किंवा
नियंत्रित व्यापाराच्या समर्थनार्थ व विरोधी युक्तीवादावर चर्चा करा.

[10]

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE3818

[6540]-154

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 1004 : Agricultural Economics

(2019 Pattern) (Semester - I) (Elective) (CBCS) (12304)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answers should be precise and to the point.*
- 4) *Answers in 250 words each.*

Q1) Explain the globalization impacts on Indian Agriculture. [10]

OR

Explain the role of Agriculture in Indian Economy.

Q2) What is Agriculture labour? Explain the reasons of lower efficiency in Agriculture labour. [10]

OR

Describe the role of National employment Guarantee scheme of Indian Economy.

Q3) Explain the role of NABARD in Agriculture credit. [10]

OR

State the challenges to Agricultural credit supply in India.

Q4) Discuss the Need and challenges of Agro processing Industry. [10]

OR

Explain the WTO Agreements Impacts on Indian Agriculture.

Q5) Explain the problems of achieving food security in India. [10]

OR

Describe the need and issues of sustainable Agriculture in India.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3818

[6540]-154

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 1004 : Agricultural Economics

(2019 Pattern) (Semester - I) (Elective) (CBCS) (12304)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
 - 4) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दांत सोडवा.
 - 5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) भारतीय शेतीवरील जागतिकीकरणाचे परिणाम स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतीय अर्थव्यवस्थेतील शेतीची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.2) शेतमजूर म्हणजे काय? शेतमजूरांची अल्प कार्यक्षमतेची कारणे स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतीय अर्थव्यवस्थेतील राष्ट्रीय रोजगार हमी योजनेच्या भूमिकेचे वर्णन करा.

प्र.3) कृषी पतपुरवठ्यात 'नाबार्ड' ची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील कृषी पत पुरवठ्यातील असणारी आव्हाने सांगा.

प्र.4) कृषी प्रक्रीया उद्योगाची गरज आणि आव्हाने याची चर्चा करा. [10]

किंवा

जागतिक व्यापार संघटना कराराचा भारतीय कृषी वरील परिणाम स्पष्ट करा.

प्र.5) भारतातील अन्न सुरक्षितता साध्य करण्यात येणाऱ्या समस्या स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील शाश्वत शेतीची गरज आणि समस्यांचे वर्णन करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE3819

[6540]-155

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 1004 : Rural Economics

(2019 Pattern) (Semester - I) (12305) (Credit System)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answers should be precise and to the point.*
- 4) *Answers each question in 250 words.*

Q1) Explain in detail need and issues of rural development. **[10]**

OR

Explain the physical and social infrastructure facilities in India.

Q2) Explain the current situation of Human Development Index in Rural India. **[10]**

OR

Explain the role and relevance of credit facilities in rural areas.

Q3) Take a review of the causes and measures of rural indebtedness. **[10]**

OR

Explain the need of inclusive growth in rural sector.

Q4) Explain the causes of rural unemployment in India. **[10]**

OR

Explain the role of NABARD and commercial Bank in rural financing.

Q5) Explain the causes and measures of rural poverty and inequality. **[10]**

OR

Explain the Gandhian approach and neo - approach (PURA) of rural development.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3819

[6540]-155

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 1004 : Rural Economics

(2019 Pattern) (Semester - I) (12305) (Credit System)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
 - 4) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा.
 - 5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) ग्रामीण विकासाची गरज आणि समस्या सविस्तर स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील भौतिक आणि सामाजिक पायाभूत सुविधांची स्थिती स्पष्ट करा.

प्र.2) ग्रामीण भारतातील मानव विकास निर्देशांकाची सद्यस्थिती स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ग्रामीण भागातील वित्त पुरवठ्याची भूमिका आणि गरज स्पष्ट करा.

प्र.3) ग्रामीण भागातील कर्जबाजारीपणाची कारणे आणि उपाय यांचा आढावा घ्या. [10]

किंवा

ग्रामीण क्षेत्रातील सर्वसमावेशक वृद्धीची गरज स्पष्ट करा.

प्र.4) भारतातील ग्रामीण बेरोजगारीची कारणे स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ग्रामीण भागातील वित्त पुरवठ्यामधील नाबार्ड आणि व्यापारी बँकांची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.5) ग्रामीण भागातील गरिबी आणि विषमतेची कारणे आणि उपाय स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ग्रामीण विकासाबाबत गांधीवादी दृष्टीकोन आणि नव-दृष्टीकोन (PURA) स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PE3820

[Total No. of Pages : 2

[6540]-156

First Year M.A.

ECONOMICS

EC - 1004 : Statistical Techniques

(2019 Pattern) (Semester - I) (12306)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Calculate standard deviation and its coefficient variance and its coefficient from the following. **[15]**

Age : 30-40 40-50 50-60 60-70 70-80 80-90

Frequency : 3 51 25 5 9 7

OR

Construct Regression equation from the following. **[15]**

x : 25 28 30 32 35 36 38 39 42 45

y : 20 26 29 30 25 18 26 35 35 46

Q2) a) Explain merit & demerit of sample method. **[7]**

b) Explain parameter & statistics. **[8]**

OR

a) Explain types of population in detail. **[7]**

b) Explain sampling & Non Sampling Error. **[8]**

P.T.O.

Q3) a) A problem in statistics given to 4 students ABCD. Their chance of solving is $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \frac{1}{5}$ respectively. What is the probability that it will be solved. [7]

b) Explain about probability distribution. [8]

OR

a) What is the probability of getting a total of either 7 or 11 in a single throw with two dice? [7]

b) Calculate the probability of getting 0, 1, 2 head on tossing of a coin two times. [8]

Q4) a) A coin is tossed 1000 times and it falls toward the head 450 times. Is the coin not symmetrical. Is the coin biased. [7]

b) Explain type of estimator and its properties. [8]

OR

a) Explain Type I and Type II error in hypothesis. [7]

b) In two large population there are 30% and 25% respectively of gray coloured people. Is this difference likely to be hidden at 5% level of significance in sample of 1200 and 900 respectively from two population. [8]

Q5) Explain nature and components of time series. [10]

OR

Explain trend, seasonal variation and cyclical fluctuation in a time series.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE3821

[6540]-157

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

**EC - 1004 : Indian Financial System
(2019 Pattern) (Semester - I) (12307)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) State the meaning of Indian Financial system. Explain the role of Financial system in Economics development. **[10]**

OR

Explain the function of Indian financial system.

Q2) Explain the structure of Banking system in India. **[10]**

OR

Explain the challenges and changes in banking sector in India.

Q3) State the meaning of non - banking financial institution (NBFCs) and Explain the function of various Non-Banking Financial Institution (NBFCs) in brief. **[10]**

OR

Explain the difference between bank and non banking financial institution (NBFCs).

Q4) Explain the meaning and types of financial services in India. **[10]**

OR

Explain the various financial instruments in brief.

Q5) Explain the needs and roles of Reserve Bank of India about financial regulatory. **[10]**

OR

Explain the needs and roles of Securities and Exchange Board of India (SEBI).

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3821

[6540]-157

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 1004 : Indian Financial System

(2019 Pattern) (Semester - I) (12307)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) भारतीय वित्तीय प्रणालीचा अर्थ सांगा. आर्थिक विकासात भारतीय वित्तीय प्रणालीची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतीय वित्तीय व्यवस्थेची कार्ये स्पष्ट करा.

प्र.2) भारतीय बँकिंग प्रणालीची रचना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील बँकिंग क्षेत्रातील आव्हाने आणि बदल स्पष्ट करा.

प्र.3) बिगर – बँकिंग वित्तीय संस्थेचा (NBFCs) अर्थ सांगा. तसेच विविध बिगर बँकिंग वित्तीय संस्थेचे कार्य थोडक्यात स्पष्ट करा. [10]

किंवा

बँक आणि बिगर बँकिंग वित्तीय संस्था या मधील फरक स्पष्ट करा.

प्र.4) भारतातील वित्तीय सेवांचे अर्थ स्पष्ट करा व भारतीय वित्तीय सेवांचे प्रकार स्पष्ट करा. [10]

किंवा

विविध वित्तीय साधनांचे थोडक्यात स्पष्टीकरण द्या.

प्र.5) वित्तीय नियामक म्हणून भारतीय रिजर्व्ह बँकेची गरज व भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

वित्तीय नियामक म्हणून भारतीय प्रतिभूती आणि नियामक मंडळाची (SEBI) गरज व कार्य स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PE3822

[Total No. of Pages : 2

[6540]-158

F.Y. M.A.

ECONOMICS

Micro Economic Analysis - II

(2019 Credit Pattern) (Semester - II) (22301)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Draw neat diagram wherever necessary.*
- 4) *Refer to the original question paper.*

Q1) Explain the determination of equilibrium price in a perfectly competitive market. **[10]**

OR

Explain the price discrimination under monopoly. Explain the degrees of price discrimination.

Q2) Explain the concept of product differentiation. Selling cost and excess capacity. **[10]**

OR

What is meant by oligopoly? Explain the features of oligopoly.

Q3) Explain the Game theory. **[10]**

OR

What is meant by perfect competition? Describe the features of perfect competition.

Q4) What is meant by monopoly? Explain the regulation of monopoly power. **[10]**

OR

What is meant by product differentiation? Explain the types of product differentiation.

Q5) What is cartel? Explain price and product determination in cartel. **[10]**

OR

Explain 'Dominant strategy equilibrium.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3822

[6540]-158

F.Y. M.A.

ECONOMICS

Micro Economic Analysis - II

(2019 Credit Pattern) (Semester - II) (22301)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.
 - 4) आवश्यकता असेल तिथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र.1) पूर्ण स्पर्धेच्या बाजारात समतोल किंमत कशी निश्चित होते ते स्पष्ट करा. [10]

किंवा

मत्तेदारीतील मूल्य भेद स्पष्ट करा. मूल्यभेदाच्या श्रेणी स्पष्ट करा.

प्र.2) वस्तूभेद, विक्री खर्च, अतिरिक्त क्षमता ह्या संकल्पना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

अल्पविक्रेताधिकार म्हणजे काय? अल्पविक्रेताधिकाराची वैशिष्ट्ये लिहा.

प्र.3) घुत सिध्दांत (Game Theory) स्पष्ट करा. [10]

किंवा

पूर्ण स्पर्धा म्हणजे काय? पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये लिहा.

प्र.4) मत्तेदारी म्हणजे काय? मत्तेदारी शक्तीचे नियमन स्पष्ट करा. [10]

किंवा

वस्तूभेद म्हणजे काय? वस्तूभेदाचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.5) कार्टेल (cartel) म्हणजे काय? कार्टेल मधील किंमत व उत्पादन निश्चिती स्पष्ट करा. [10]

किंवा

वर्चस्वी किंवा प्रबळ व्यूहरचना समतोल स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE3823

[6540]-159

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

Public Economics - II

(2019 Credit Pattern) (Semester - II) (22302)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer each question in 250 words.*
- 4) *Answers should be precise and to the point.*

Q1) Explain in details direct and Indirect Tax system in India. [10]

OR

Explain different principles of public debt management.

Q2) Write a definition of Fiscal Policy? Explain objectives of Fiscal Policy. [10]

OR

Explain function and sources of Revenue of central and state Assignment.

Q3) What is mean by Budget? Explain Types of Budget. [10]

OR

Discuss in public Borrowing and Levels of Prices in details.

Q4) What is mean by Fiscal Deficit? Explain Measures for decreasing fiscal deficit. [10]

OR

What is mean by Fiscal Federalism? Explain Principles of Fiscal Federalism.

Q5) Explain objectives and causes of Deficit Financing. [10]

OR

Explain the details theory of grants.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3823

[6540]-159

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

Public Economics - II

(2019 Credit Pattern) (Semester - II) (22302)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा.
 - 4) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

प्र.1) भारतातील प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष करांबाबत सविस्तर विवेचन करा. [10]

किंवा

सार्वजनिक कर्जाच्या व्यवस्थापनाची विविध तत्वे सांगा.

प्र.2) राजकोषीय धोरणाची व्याख्या व उद्दिष्टे सांगा. [10]

किंवा

केंद्र व राज्य यांच्या कार्यातील विभागणी व महसुलाचे स्रोत सांगा.

प्र.3) अर्थसंकल्प म्हणजे काय? अर्थसंकल्पाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. [10]

किंवा

सार्वजनिक कर्ज व किंमतपातळी याबाबत विवेचन करा.

प्र.4) राजकोषीय तूट म्हणजे काय? राजकोषीय तूट कमी करण्यासाठी उपाययोजना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

संघीय वित्तव्यवस्था म्हणजे काय? संघीय वित्तव्यवस्थेची तत्वे स्पष्ट करा.

प्र.5) तुटीच्या अर्थभरण्याची उद्दिष्टे व कारणे सांगा. [10]

किंवा

अनुदान सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PE3824

[Total No. of Pages : 2

[6540]-160

M.A. (Part-I)

ECONOMICS

EC-2003 : International Finance-II

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - II) (22303)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) Explain the Balance of Payment Theory of Exchange rate determination.[10]

OR

What is meant by Devaluation? Explain the objectives of Devaluation of Money.

Q2) Explain the Factors affecting International capital movements. [10]

OR

Explain the objectives and Functioning of the International Monetary Fund (IMF).

Q3) What is meant by Foreign Trade Multiplier? Explain the Process of Foreign trade Multiplier. [10]

OR

What is meant by Fixed Exchange Rates? Explain the advantages and disadvantages of Fixed Exchange Rates.

Q4) Explain the role of Foreign Capital. [10]

OR

Explain the Objectives and functioning of the World Bank (IBRD)

Q5) What is meant by Balance of Payments? Explain the causes of disequilibrium in Balance of Payments. [10]

OR

Explain in detail the Laws related to International Banking

* * *

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3824

[6540]-160

M.A. (Part-I)

ECONOMICS

EC-2003 : International Finance-II

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - II) (22303)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा.
 - 4) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) विनिमय दर निर्धारणाचा व्यवहारतोल सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]
किंवा

चलनाचे अवमुल्यन म्हणजे काय? चलनाच्या अवमुल्यनाचे उद्दिष्ट स्पष्ट करा.

प्र.2) आंतरराष्ट्रीय भांडवली हालचालीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. [10]
किंवा

आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची उद्दिष्टे आणि कार्यपद्धती स्पष्ट करा.

प्र.3) विदेशी व्यापार गुणक म्हणजे काय? विदेशी व्यापार गुणकाची प्रक्रिया स्पष्ट करा. [10]
किंवा

स्थिर विनिमय दर म्हणजे काय? स्थिर विनिमय दराचे फायदे तोटे स्पष्ट करा.

प्र.4) परकीय भांडवलाची भूमिका स्पष्ट करा. [10]
किंवा

जागतिक बँकेची उद्दिष्टे आणि कार्यपद्धती स्पष्ट करा.

प्र.5) व्यवहारतोल म्हणजे काय? व्यवहारतोल असमतोलाची कारणे स्पष्ट करा. [10]
किंवा

आंतरराष्ट्रीय बँक विषयक कायदे सविस्तर स्पष्ट करा.

* * *

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PE-3825

[Total No. of Pages : 4

[6540]-161

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC-2004 : Labour Economics

(2019 Pattern) (Semester - II) (22304)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain the policies for employment generation in India. **[10]**

OR

What is meant by labour force? Explain the determinants of labour force.

Q2) What is meant by labour union? Explain the growth and development of labour union in India. **[10]**

OR

What is meant by wages? Explain factors affecting wages structure.

Q3) Explain the skill and earnings of women labour in India. **[10]**

OR

Explain the effects of globalization on labour market in developing countries.

Q4) Explain the structure and trends in woman labour employment in India. **[10]**

OR

Explain the policy measures to reduce absenteeism of labour in India.

P.T.O.

Q5) Explain the causes of labour migration in India.

[10]

OR

Explain the Marginal productivity theory of Wages.

Total No. of Questions : 5]

PE-3825

[6540]-161
M.A. (Part - I)
ECONOMICS
EC-2004 : Labour Economics
(2019 Pattern) (Semester - II) (22304)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ प्रश्न पत्रिका पाहावी.

प्रश्न 1) भारतातील रोजगार निर्मितीच्या धोरणात्मक उपाययोजना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

श्रमशक्ती म्हणजे काय? श्रमशक्तीचे निर्धारक घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) श्रम संघटना म्हणजे काय? भारतातील श्रमसंघटनांची वृद्धी व विकास स्पष्ट करा. [10]

किंवा

वेतन म्हणजे काय सांगून वेतनावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) भारतातील स्त्री कामगारांमधील कौशल्य व उत्पन्न स्पष्ट करा. [10]

किंवा

विकसनशील देशातील श्रमबाजारावर जागतीकीकरणाचे परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) भारतातील स्त्री कामगारांच्या रोजगार व प्रवृत्ती स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील कामगारांची अनुपस्थिती कमी करण्या विषयीच्या उपाययोजना स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) भारतातील कामगारांच्या स्थलांतरणाची कारणे स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

मजुरीचा सिमांत उत्पादकता सिद्धांत स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PE-3826

[Total No. of Pages : 4

[6540]-162

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC-2004 : Urban Economics

(2019 Pattern) (Semester - II) (Credit System) (Elective) (22305)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Answer each question in 250 words.
- 4) Answer should be precised and to the point.

Q1) Explain the Reasons of urbanisation.

[10]

OR

Discuss the trends of urbanisation.

Q2) Explain the Theory of urban clusters.

[10]

OR

Explain the Theory of urban Dispersals.

Q3) Explain the Urban poverty.

[10]

OR

Explain the challenges of urbanisation.

P.T.O.

Q4) Challenges of Urban Health system.

[10]

OR

Explain the urban transport system.

Q5) Explain the economics of location.

[10]

OR

Explain the theory of urban shadow.

Total No. of Questions : 5]

PE-3826

[6540]-162

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC-2004 : Urban Economics

(2019 Pattern) (Semester - II) (Credit System) (Elective) (22305)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) सर्व प्रश्नांचे 250 शब्दांत उत्तरे लिहा.
 - 4) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) शहरीकरणाचे महत्व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

नागरीकरणाच्या प्रवृत्तीवर भाष्य करा.

प्रश्न 2) नागरी एकत्रीकरण सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

नागरी विस्तार सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) शहरी दारीद्र्य स्पष्ट करा. [10]

किंवा

शहरीकरणा समोरील आव्हाने स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) नागरी आरोग्य व्यवस्थेपूढील आव्हाणे स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

नागरी वाहतूक-दळणह्या व्यवस्था स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) स्थानीकीकरणाचे अर्थशास्त्र स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

नागरी छायावाद सिद्धांत स्पष्ट करा.

[6540]-163

M.A.

MATHEMATICAL ECONOMICS

(2019 Credit Pattern) (Semester - II) (22306)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory but note that the main questions have internal options.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Use of non-programmable calculator is permitted.*
- 4) *Show all major steps in reaching the answer.*
- 5) *Draw suitable graphs and diagrams but no graph paper will be provided.*

Q1) Solve any three of the following five :

[3 × 5 = 15]

- a) If $S = \{1, 2, 3, 4, 5\}$, $A = \{1, 2\}$, $B = \{2, 3, 4\}$ find
 - i) $A \cap B$
 - ii) $A \cup B$
- b) Cancel the common factors in the following expressions :
 - i) $\frac{8a^2b^3c}{64abc^3}$
 - ii) $\frac{2a^2 - 2b^2}{3a + 3b}$
- c) Solve the following equations :
 - i) $\frac{1 - K^2}{\sqrt{1 + K^2}} = 0$
 - ii) $p^2 + 5p - 14 = 0$
- d) Find the domain of the following functions :
 - i) $y = \frac{2x - 1}{x^2 - x}$
 - ii) $y = 1 - \sqrt{x + 2}$
- e) Find the inverse of the functions given by the formulas :
 - i) $y = 100 - 2x$
 - ii) $y = 2x^5$

P.T.O.

Q2) Attempt any three of the following four questions :

[3 × 5 = 15]

- a) If the $P_x = \text{Rs } 2$ per unit, $P_y = \text{Rs } 5$ per unit and consumer has Rs 50. Graph the consumer's budget set.
- b) $f(x) = x^2 - 4x + 3$, for which values of x , is $f(x)$ increasing and where is $f(x)$ decreasing?
- c) Find derivatives of the following functions :
 - i) $y = 7x^2$
 - ii) $y = \ln(\sqrt{x} + 1)$
- d) Evaluate the following integrals :
 - i) $\int_0^5 (x + x^2) dx$
 - ii) $\int_1^2 \frac{1 + x^3}{x^2} dx$

Q3) Attempt any two of the following three questions 10 marks each :

[2 × 10 = 20]

- a) Find the inverse of $A = \begin{pmatrix} -2 & 3 & 2 \\ 6 & 0 & 3 \\ 4 & 1 & -1 \end{pmatrix}$.
- b) Consumer has utility function $U(x, y) = x^{1/2} y^{1/4}$. If the price of good X is Rs 2 per unit and y is Rs 1 per unit. solve the consumer's utility maximization problem using the Lagrangean method assuming consumer income is Rs 10.
- c) If a firm has total cost function $TC(q) = 10 + 3q$ where q is the units produced. Derive and sketch (a diagram to indicate its nature) the :
 - i) Total fixed cost function
 - ii) Total variable cost function
 - iii) Marginal cost function and
 - iv) Average Total cost function

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE3828

[6540]-164

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

**EC - 2004 : Money Market (Elective Course)
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - II) (22307)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidate:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Draw neat diagrams wherever necessary.*
- 5) *Answer each question in 250 words.*

Q1) a) Analyze the structure and features of money market. **[10]**

OR

b) State the structure of Financial Market.

Q2) a) What is commercial paper market? Describe the types of commercial paper market. **[10]**

OR

b) What is Repo rate and Reverse Repo rate? Describe the difference between repo rate and reverse repo rate.

Q3) a) State the meaning of treasury bill market. Describe the features and types of treasury bill market. **[10]**

OR

b) What is money market mutual fund. Describe the types of money market mutual fund.

Q4) a) Describe the role of primary dealers in money market. **[10]**

OR

b) Discuss the functions of discount and Finance House of India.

Q5) a) Analyze the Instruments in Global Money Market. **[10]**

OR

b) Analyze the Regulatory capital requirements and capital Adequacy requirements in global money market.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3828

[6540]-164

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 2004 : Money Market (Elective Course)
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - II) (22307)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
 - 4) आवश्यक त्या ठिकाणी योग्य आकृती काढावी.
 - 5) प्रत्येक प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दांत लिहा.
 - 6) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्र.1) अ)** नाणेबाजाराची रचना व वैशिष्ट्यांचे विश्लेषण करा. [10]
किंवा
ब) वित्तीय बाजाराची रचना सांगा.
- प्र.2) अ)** व्यापारी विपत्र बाजार म्हणजे काय? व्यापारी विपत्राचे प्रकार स्पष्ट करा. [10]
किंवा
ब) रेपोदर आणि रिव्हर्स रेपोदर म्हणजे काय? रेपोदर आणि रिव्हर्स रेपोदर यामधील फरक स्पष्ट करा.
- प्र.3) अ)** कोषागार विपत्र बाजाराचा अर्थ सांगा. कोषागार विपत्र बाजाराची वैशिष्ट्ये आणि प्रकार स्पष्ट करा. [10]
किंवा
ब) नाणेबाजार परस्पर निधी म्हणजे काय? नाणेबाजार परस्पर निधीचे प्रकार स्पष्ट करा.
- प्र.4) अ)** नाणेबाजारातील प्राथमिक विक्रेत्यांची भूमिका स्पष्ट करा. [10]
किंवा
ब) भारतीय वटवणूक आणि वित्तीय सदन्याच्या कार्याची चर्चा करा.
- प्र.5) अ)** जागतिक नाणेबाजारातील साधनांचे विश्लेषण करा. [10]
किंवा
ब) जागतिक नाणेबाजारातील विनियामक भांडवल आवश्यकता व भांडवल पर्याप्तता गरज यांचे विश्लेषण करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PE3829

[Total No. of Pages : 2

[6540]-165

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 3001 : Macro Economic Analysis - I

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32301)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) Attempt all questions.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Answer each question in 250 words.*
- 4) Answer should be precise and to the point.*

Q1) Explain the characteristics of Keynes's thinking? **[10]**

OR

Explain the two sector model of circular flow of income?

Q2) Explain the concept and importance of social accounting? **[10]**

OR

Explain the purpose of Keynes Liquidity preference?

Q3) Explain the Gurley and Shaw hypothesis? **[10]**

OR

Explain the currency Multiplier approach?

Q4) Explain the quantitative and Qualitative tools of credit control? **[10]**

OR

Explain the characteristics of classical ideology?

Q5) Explain the Friedman's theory of demand for money? **[10]**

OR

Explain the Reserve Bank of India's approach to money supply.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3829

[6540]-165

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 3001 : Macro Economics Analysis - I

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32301)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
 - 4) प्रत्येक प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दांत लिहा.
 - 5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) केन्सच्या विचारसरणीचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

उत्पन्नाच्या चक्राकार प्रवाहाचे द्वि-क्षेत्रीय प्रतिमान स्पष्ट करा.

प्र.2) सामाजिक लेखा ही संकल्पना स्पष्ट करून सामाजिक लेखाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

केन्सचा रोखता पसंती हेतु स्पष्ट करा.

प्र.3) गुर्ले आणि शॉ परिकल्पना स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

चलन गुणक दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

प्र.4) पतनियंत्रणाचे संख्यात्मक व गुणात्मक साधने स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

सनातन विचारसरणीचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.5) फ्रिडमन यांचा पैशाच्या मागणीबाबतचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

पैशाच्या पुरवठ्यासंबंधी भारतीय रिझर्व्ह बँकेचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE3830

[6540]-166

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

Growth and Development - I

(2019 Credit Pattern) (Semester - III) (32302)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidate:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer each question in 250 words.*

Q1) Distinguish between economic growth and economic development. **[10]**

OR

Explain the new classical Economist R.M. Solow's economic growth model.

Q2) Explain the Lorenz Curve and Gini coefficient for measuring income inequality. **[10]**

OR

Explain the barriers to economic development in details.

Q3) Explain the Adam Smiths classical theory of economic development. **[10]**

OR

Discuss about the 'big-Push theory'.

Q4) State the human capital approach of development. **[10]**

OR

Discuss about causes of migration Rural to urban.

Q5) What is emerging economy? Explain the characteristics of emerging economy. **[10]**

OR

Discuss about the Uni-dimensional and Multidimensional of poverty.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3830

[6540]-166

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

Growth and Development - I

(2019 Credit Pattern) (Semester - III) (32302)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दांत सोडवा.
 - 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) आर्थिक वृद्धी आणि आर्थिक विकासातील फरक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

नव सनातनवादी अर्थतज्ञ आर.एम.सोलो यांचे आर्थिक वृद्धीचे प्रतिमान स्पष्ट करा.

प्र.2) उत्पन्न विषमता मोजण्याचा लॉरेन्स वक्र आणि गिनीसहगुणक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

आर्थिक विकासातील अडथळे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.3) अँडम स्मिथ यांचा आर्थिक विकासाचा अभिजात सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

‘बिग-पुश’ सिद्धांत चर्चा करा.

प्र.4) विकासाचा मानवी भांडवल दृष्टिकोन विशद करा. [10]

किंवा

ग्रामीण ते शहरी स्थलांतराच्या कारणांची चर्चा करा.

प्र.5) उदयोन्मुख अर्थव्यवस्था म्हणजे काय ? उदयोन्मुख अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [10]

किंवा

दारिद्र्याचे एकमितीय आणि बहुमितीय मापन याबाबत सविस्तर चर्चा करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE3831

[6540]-167

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

**EC - 3003 : Research Methodology - I
(2019 Credit Pattern) (Semester - III) (32303)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*

Q1) What is Research? Explain the importance of social science research. [10]
OR

What is research report? Explain the characteristics of good report.

Q2) Write importance of research design. Explain stages involved in research design. [10]
OR

Write the sources and characteristics of good hypothesis.

Q3) What is sampling techniques? Explain the various types of sampling. [10]
OR

Write the various steps involved in selecting and formulating a research problem.

Q4) Write the concept of research report? Discuss the various types of research report. [10]
OR

What is the secondary data? Explain sources of secondary data collection.

Q5) Write concept of research. Explain the types of research. [10]
OR

What is meant by hypothesis? Explain the role of hypothesis in research.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3831

[6540]-167

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 3003 : Research Methodology - I

(2019 Credit Pattern) (Semester - III) (32303)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
 - 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) संशोधन म्हणजे काय? सामाजिक शास्त्र संशोधनाचे महत्त्व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

संशोधन अहवाल म्हणजे काय? चांगल्या संशोधन अहवालाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.2) संशोधन आराखड्याचे महत्त्व लिहा. संशोधन आराखड्याचे टप्पे/पायऱ्या स्पष्ट करा. [10]

किंवा

गृहितकृत्यांची उगमस्थाने व आदर्श गृहितकृत्यांची वैशिष्ट्ये लिहा.

प्र.3) नमुना निवड तंत्र म्हणजे काय? नमुना निवडीच्या विविध प्रकार स्पष्ट करा. [10]

किंवा

संशोधन समस्येची निवड आणि निर्मिती प्रक्रियेमधील विविध टप्पे लिहा.

प्र.4) संशोधन अहवालाची संकल्पना लिहा. संशोधन अहवालाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा [10]

किंवा

दुय्यम साधन सामग्री म्हणजे काय? दुय्यम साधन सामग्री गोळा करण्याची साधने स्पष्ट करा.

प्र.5) संशोधनाची संकल्पना लिहा. संशोधनाचे प्रकार स्पष्ट करा. [10]

किंवा

गृहितकृत्य म्हणजे काय? संशोधनातील गृहितकृत्यांची भूमिका स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE3832

[6540]-168

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 3004 : Economics of Finance

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32304)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) Explain the role of financial sector in an economy. **[10]**

OR

Explain the Basic elements of stock value.

Q2) Explain the concept of debt market, equity market and Financial Market. **[10]**

OR

Explain the model of dividend discount.

Q3) Explain the types of shares. **[10]**

OR

Explain the concept of efficient market hypothesis.

Q4) Explain the role of capital Budgeting. **[10]**

OR

Explain the components portfolio.

Q5) What is hedging? How does it different from speculation? **[10]**

OR

Explain the types of financial security.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3832

[6540]-168

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 3004 : Economics of Finance

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32304)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
 - 4) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा.

प्र.1) अर्थव्यवस्थेतील वित्तीय क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

स्टॉक मुल्याचे मुलभूत घटक सांगा.

प्र.2) कर्जबाजार, समभाग बाजार, वित्तीय सेवा बाजार या संकल्पना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

लाभांश सवलत प्रतिमान स्पष्ट करा.

प्र.3) भागाचे प्रकार स्पष्ट करा. [10]

किंवा

कार्यक्रम बाजार गृहीतक संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.4) भांडवली अंदाजपत्रकाची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

पोर्टफोलिओचे घटक स्पष्ट करा.

प्र.5) बचाव व्यवहार म्हणजे काय? सट्टेबाजीच्या तुलनेत तो कसा वेगळा आहे ते दाखवा? [10]

किंवा

वित्तीय सुरक्षिततेचे प्रकार स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE3833

[6540]-169

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

Demography

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32305)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) What is mean by demography? Explain the nature and scope of demography.[10]

OR

Explain the Malthusian theory of demographic transaction.

Q2) Explain the causes of Low mortility in India.

[10]

OR

Explain the optimum theory of population.

Q3) Explain the measures population control.

[10]

OR

What is fertility? Explain the factors affecting of fertility.

Q4) Explain the National population Policy 2000.

[10]

OR

Explain the causes of Migration.

Q5) Explain the causes why Women are less than Men in India.

[10]

OR

Explain the theory of population development by Enke and Simon.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3833

[6540]-169

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

Demography

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32305)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
 - 4) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा.

प्र.1) लोकसंख्याशास्त्राचा अर्थ सांगून स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा. [10]

किंवा

माल्थसचा लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.2) भारतातील मृत्युदर कमी होण्याची कारणे स्पष्ट करा. [10]

किंवा

पर्याप्त लोकसंख्येचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.3) लोकसंख्या नियंत्रणाच्या उपाययोजना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

जननक्षमता म्हणजे काय? जननक्षमतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

प्र.4) राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण 2000 स्पष्ट करा. [10]

किंवा

स्थलांतराचे कारणे स्पष्ट करा.

प्र.5) भारतात पुरुषांच्या तुलनेत स्त्रीयांचे प्रमाण कमी असण्याचे कारणे स्पष्ट करा. [10]

किंवा

एन. के. आणि सायमन यांचा लोकसंख्या विकास सिद्धांत स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE3834

[6540]-170

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 3004 : Capital Market

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32306)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) Attempt all questions.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Answer each question in 250 words.*

Q1) Explain characteristics of stock exchanges. **[10]**

OR

Describe on management and financial crisis in emerging market economics.

Q2) Describe meaning and calculations of stock indices. **[10]**

OR

Explain the operations and trading settlement process.

Q3) Describe the role and purpose of credit rating agencies. **[10]**

OR

Explain in detail mutual funds, merchants Bankers.

Q4) Describe government security markets and industrial securities markets. **[10]**

OR

Explain primary and secondary market in detail.

Q5) Analyse the emergence of financial services. **[10]**

OR

Explain the scenario of Indian capital market pre and post liberalization.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3834

[6540]-170

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 3004 : Capital Market

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32306)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
 - 4) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा.

प्र.1) भाग बाजाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

उदयोन्मुख बाजार अर्थ व्यवस्थेत जोखीम व्यवस्थापन आणि वित्तीय संकट चर्चा करा.

प्र.2) रोखे बाजार निर्दिष्टाकांचा अर्थ आणि मापन स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

भाग बाजाराची कार्ये आणि व्यवहार तडजोड प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.3) क्रेडीट रेटिंग एजन्सीची भूमिका आणि हेतू स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

म्यूच्युअल फंड, मर्चंट बँकर्स सविस्तर विश्लेषण करा.

प्र.4) शासकीय प्रतिभूती बाजार आणि औद्योगिक प्रतिभूती बाजार विषद करा.

[10]

किंवा

प्राथमिक आणि दुय्यम बाजार स्पष्ट करा.

प्र.5) वित्तीय सेवांच्या उदयाचे विश्लेषण करा.

[10]

किंवा

उदारीकरणपूर्व आणि उदारीकरणोत्तर भारतीय भांडवल बाजाराचा परिपेक्ष स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE3835

[6540]-171

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 3004 : Industrial Economics - I

(CBCS 2019 Pattern) (Semester - III) (Elective) (32307)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answers should be precise and to the point.*
- 4) *Write answer each question in 250 words.*

Q1) Define Industrial Economics. Explain the scope and significance of Industrial Economics. **[10]**

OR

Explain the classification of Industries.

Q2) Explain the sargent florence's theory of Industrial Location. **[10]**

OR

Explain the role of private sector in Indian Industrial Development.

Q3) Explain the Alfred Weber's theory of Industrial Location. **[10]**

OR

Explain the impact of the Industrial Policy of 1991 on the industrial sector of India.

Q4) What is Industrial Productivity? Explain the factors influencing on Industrial Productivity. **[10]**

OR

Explain a role of multinational companies in industrial development of India.

Q5) What is Public Sector? Explain the challenges before the Public Sector. **[10]**

OR

Define a balanced regional development. Explain a need of balanced regional development.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3835

[6540]-171

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 3004 : Industrial Economics - I

(CBCS 2019 Pattern) (Semester - III) (Elective) (32307)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
 - 4) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा.

प्र.1) औद्योगिक अर्थशास्त्राची व्याख्या द्या. औद्योगिक अर्थशास्त्राची व्याप्ती व महत्व स्पष्ट करा. [10]
किंवा

उद्योगांचे वर्गीकरण सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.2) सार्जेंट फ्लोरेंसचा औद्योगिक स्थानाचा सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]
किंवा

भारताच्या औद्योगिक विकासात खाजगी क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.3) आल्फ्रेड वेबरचा औद्योगिक स्थाननिश्चितीचा सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]
किंवा

1991 च्या औद्योगिक धोरणाचे भारताच्या औद्योगिक क्षेत्रावर झालेले परिणाम स्पष्ट करा.

प्र.4) औद्योगिक उत्पादकता म्हणजे काय? औद्योगिक उत्पादकतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. [10]
किंवा

भारताच्या औद्योगिक विकासात बहुराष्ट्रीय कंपनीची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.5) सार्वजनिक क्षेत्र म्हणजे काय? भारताच्या सार्वजनिक क्षेत्रासमोरील आव्हाने स्पष्ट करा. [10]
किंवा

समतोल प्रादेशिक विकास व्याख्या द्या. समतोल प्रादेशिक विकासाची गरज स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PE3836

[Total No. of Pages : 2

[6540]-172

M.A. (Part-II)

ECONOMICS

**EC-4001 : Macro Economics Analysis - II
(2019 Pattern) (Semester - IV) (42301)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Draw the neat diagrams wherever necessary.*

Q1) Explain the Aggregate Demand curve from income-Expenditure Analysis.[10]

OR

Explain in detail the sticky wage theory.

Q2) Explain the simultaneous equilibrium in goods market and money market.[10]

OR

Explain the causes of shifts in LM curve.

Q3) Explain in detail the philips curve. [10]

OR

Explain the critical appraisal of supply side Economics.

Q4) Explain the role of Fiscal policy. [10]

OR

Explain the Exchange Rate regimes.

Q5) Explain the structure of Balance of payment [10]

OR

What is meant by stagflation? Explain the causes of stagflation.

* * *

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3836

[6540]-172

M.A. (Part-II)

ECONOMICS

EC-4001 : Macro Economics Analysis - II

(2019 Pattern) (Semester - IV) (42301)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे थोडक्यात व मुद्देसुद असावीत.
 - 4) आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढा.
 - 5) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) उत्पन्न-खर्च विश्लेषणाच्या आधारे समग्र मागणी वक्र स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ताठर वेतन सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.2) वस्तु बाजार व नाणेबाजाराचा एकत्रीत समतोल स्पष्ट करा. [10]

किंवा

LM वक्र स्थानांतराची कारणे स्पष्ट करा.

प्र.3) फिलीप्स वक्र सविस्तर स्पष्ट करा. [10]

किंवा

पुरवठा बाजुच्या अर्थशास्त्राचे टिकात्मक मुल्यांकन स्पष्ट करा.

प्र.4) राजकोषीय धोरणाची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

विनिमय दर व्यवस्था स्पष्ट करा.

प्र.5) व्यवहारतोलाची रचना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

मंदीयुक्त चलनवाढ म्हणजे काय? मंदीयुक्त चलनवाढीची कारणे स्पष्ट करा.

* * *

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PE3837

[Total No. of Pages : 2

[6540]-173

Second Year M.A.

ECONOMICS

Growth and Development - II

(2019 Credit Pattern) (Semester - IV) (42302)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answers should be precise and to the point.*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) State the causes of low Agricultural productivity in India and support measures to improve it. **[10]**

OR

Discuss the role of small & medium industries in Economic Development.

Q2) Evaluate the Industrial Policy of 1991. **[10]**

OR

Discuss the sources of capital formation.

Q3) Illustrate the relationship between Technology of Economic Development. **[10]**

OR

State the problems of urbanisation in India and suggest measures to it.

Q4) Comment on the Detailed centralised planning vs Market Economy. **[10]**

OR

Evaluate the Agricultural price policy in India.

Q5) Explain the Environmental issues in the process of Economic Development. **[10]**

OR

Discuss the Effects of Climate change on Agriculture.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3837

[6540]-173

Second Year M.A.

ECONOMICS

Growth and Development - II

(2019 Credit Pattern) (Semester - IV) (42302)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तर अचूक आणि मुद्देसूद असावे.
 - 4) प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा.
 - 5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) भारतातील कृषीच्या अल्प उत्पादकतेची कारणे सांगा आणि त्यात सुधारणा करण्यासाठी उपाय सूचवा. [10]

किंवा

सूक्ष्म आणि मध्यम उद्योगांची आर्थिक विकासातील भूमिका, चर्चा करा.

प्र.2) 1991 च्या औद्योगिक धोरणाचे मूल्यमापन करा. [10]

किंवा

भांडवल निर्मितीच्या स्रोतांची चर्चा करा.

प्र.3) तंत्रज्ञान आणि आर्थिक विकास यांच्यातील परस्पर संबंध स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील नागरिकरणाच्या समस्या सांगा, त्यावर उपाय सूचवा.

प्र.4) विस्तृत केंद्रीय नियोजन विरुद्ध बाजार अर्थव्यवस्था यावर भाष्य करा. [10]

किंवा

भारतातील कृषी किंमत धोरणाचे मूल्यमापन करा.

प्र.5) आर्थिक विकासाच्या प्रक्रियेतील पर्यावरणीय समस्या स्पष्ट करा. [10]

किंवा

वातावरणीय बदलाचे शेतीवरील परिणाम, चर्चा करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PE3838

[Total No. of Pages : 2

[6540]-174

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 4004 : Econometrics

(2019 Credit Pattern) (Semester - IV) (42304)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidate:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *All questions carry equal marks.*
- 3) *Use of non-programmable calculator is allowed.*
- 4) *Symbols have their usual meaning.*

Q1) Explain and differentiate simple and partial correlation coefficient. [10]

OR

What is Econometrics? Explain the objectives of Econometrics.

Q2) What do mean by Multicollinearity and Heteroscedasticity? Explain its consequences. [10]

OR

Explain the Analysis of variance approach to test overall significance of model with an example.

Q3) Following data relates to income (X) and saving (Y) in '000 rupees and hence estimate the saving for ₹8000 income. [10]

Income (in '000)	5.5	6	6.5	7	7.5
Saving (in '000)	2.5	2.6	3	3.4	4

OR

Explain the use of Dummy variable model for testing seasonal fluctuation with the interpretation of coefficients.

P.T.O.

Q4) What is identification problem? Explain the rank and order condition of identification. **[10]**

OR

Explain the relation between coefficient of determination r^2 (two variable case) and 'Goodness of Fit' with help of Venn diagram.

Q5) Explain the concept of ARIMA and VAR methods of forecasting. **[10]**

OR

Explain how Analysis of variance table set for two variable regression model with an example.

x x x

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE3839

[6540]-175

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 4004 : Public Policy

(2019 Pattern) (Semester - IV) (42305)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidate:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Analyze the nature and scope of Public Policy.

[10]

OR

Discuss the role of institutionalism in Public Policy formulation and implementation.

Q2) Explore the principles of public choice theory and their implication on Public Policy making.

[10]

OR

Discuss about the role of various actors involved in Public Policy Making.

Q3) Evaluate the various types of public policy analysis with examples for each.

[10]

OR

Identify and analyze the constraints faced in public policy analysis.

Q4) Explore the emerging trends in public policy analysis.

[10]

OR

Elaborate the role of strategic planning in public policy formulation and implementation.

Q5) Analyze the concept of global public policy, focusing on global trade, financial markets and transnational crime.

[10]

OR

Evaluate the impact of globalisation on shaping policy decisions.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3839

[6540]-175

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 4004 : Public Policy

(2019 Pattern) (Semester - IV) (42305)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) सार्वजनिक धोरणाच्या स्वरूप व व्याप्तीचे विश्लेषण करा. [10]

किंवा

सार्वजनिक धोरण निर्मिती आणि अंमलबजावणीमध्ये संस्थात्मकवादाच्या भूमिकेची चर्चा करा.

प्र.2) सार्वजनिक निवड सिद्धांताच्या मूलभूत तत्वांचे परिक्षण करून सार्वजनिक धोरण निर्मितीवरील त्यांच्या प्रभावाचे वर्णन करा. [10]

किंवा

सार्वजनिक धोरण निर्मितीच्या प्रक्रियेत समाविष्ट असणाऱ्या विविध घटकांच्या भूमिकेचे परिक्षण करा.

प्र.3) सार्वजनिक धोरण विश्लेषणाच्या विविध पद्धतींचे उदाहरणासहित (प्रत्येकी एक) परिक्षण करा. [10]

किंवा

सार्वजनिक धोरण विश्लेषणातील विविध अडचणी/अडथळे ओळखा आणि त्यांचे विश्लेषण करा.

प्र.4) सार्वजनिक धोरण विश्लेषणातील नवे प्रवाह स्पष्ट करा. [10]

किंवा

धोरणात्मक नियोजनाची सार्वजनिक धोरण निर्मिती आणि अंमलबजावणीतील भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.5) जागतिक व्यापार, वित्तीय बाजार आणि आंतरराष्ट्रीय गुन्हे यांचा संदर्भ घेत जागतिक सार्वजनिक धोरण निर्मितीची संकल्पना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

धोरणात्मक निर्णय प्रक्रियेवरील जागतिकीकरणाच्या प्रभावाचे परिक्षण करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE3840

[6540]-176

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

Economics of Environment

(2019 Credit Pattern) (Semester - IV) (42306)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Answer in 250 words each.*

Q1) What is Economics of Environment? Explain the nature of Economics of Environment. **[10]**

OR

Explain Coase Theorem.

Q2) Explain the need for sustainable development. **[10]**

OR

Write a note on National environment Policy - 2006.

Q3) Write the information about climate change. **[10]**

OR

Explain the unfavorable effects of urbanization.

Q4) Write the causes of increasing of Global Warming. **[10]**

OR

Write the functions of Central Pollution Control Board.

Q5) Write the advantages of using modern technology in Agriculture. **[10]**

OR

Explain the effects of Economic Development on the Environment.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3840

[6540]-176

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

Economics of Environment

(2019 Credit Pattern) (Semester - IV) (42306)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
 - 4) प्रत्येक प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दांत लिहा.
 - 5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्र.1)** पर्यावरणाचे अर्थशास्त्र म्हणजे काय? पर्यावरण अर्थशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा. [10]
किंवा
कोझ प्रमेय सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.2)** शाश्वत विकासाची आवश्यकता स्पष्ट करा. [10]
किंवा
राष्ट्रीय पर्यावरण धोरण 2006 यावर टीप लिहा.
- प्र.3)** हवामान बदलांविषयी सविस्तर माहिती लिहा. [10]
किंवा
शहरीकरणाचे प्रतिकूल परिणाम स्पष्ट करा.
- प्र.4)** जागतिक तापमान वाढीची कारणे लिहा. [10]
किंवा
केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाचे कार्ये लिहा.
- प्र.5)** शेतीतील आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या वापराचे फायदे लिहा. [10]
किंवा
आर्थिक विकासाचे पर्यावरणावरील परिणाम स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PE3841

[6540]-177

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

Foreign Exchange Market

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - IV) (42307)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) Explain the structure of Foreign Exchange market. **[10]**

OR

What is mean by Foreign Exchange Market? Explain the constituents of foreign exchange market.

Q2) Explain the concepts of Hedging and Arbitrage. **[10]**

OR

Explain the meaning of spot and forward Transactions.

Q3) State the Balance of payment (BOP) Theory of exchange rate determination. **[10]**

OR

Explain the Role of Reserve Bank of India in Foreign exchange market.

Q4) Write the types of risk in foreign exchange market. **[10]**

OR

Discuss the concepts of fixed and flexible exchange rate.

Q5) Write the features and functions of foreign exchange market. **[10]**

OR

Discuss the changes in the foreign exchange market in Post-reform period.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PE3841

[6540]-177

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

Foreign Exchange Market

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - IV) (42307)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
 - 4) प्रत्येक प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दांत लिहा.
 - 5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) परकीय चलन बाजाराची रचना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

परकीय चलन बाजार म्हणजे काय? परकीय चलन बाजाराचे घटक स्पष्ट करा.

प्र.2) बचाव आणि मुल्यांतरपणन संकल्पना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

हजर आणि वायदा व्यवहार स्पष्ट करा.

प्र.3) विनिमय दर निर्धारणाचा व्यवहारतोल सिद्धांत मांडा. [10]

किंवा

परकीय चलन बाजारातील भारतीय रिझर्व्ह बँकेची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.4) परकीय चलन बाजारातील जोखिमीचे प्रकार स्पष्ट करा. [10]

किंवा

स्थिर आणि बदलत्या विनिमय दर संकल्पनांची चर्चा करा.

प्र.5) परकीय चलन बाजाराची वैशिष्ट्ये आणि कार्य लिहा. [10]

किंवा

भारताच्या परकीय चलन बाजारात सुधारणोत्तर कालखंडात झालेल्या बदलांची चर्चा करा.

